

УДК 37.01/09

Гораш К.В.,

*к. пед. н., старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник відділу
інновацій та стратегій розвитку освіти,
Інститут педагогіки НАПН України, м. Київ*

СТРУКТУРНІ СКЛАДОВІ ТЕХНОЛОГІЇ КОМПЛЕКСНОГО ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Анотація. У статті розкрито структуру технології комплексного оцінювання інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу, яку розроблено за результатами теоретичного дослідження технологічних основ процесу оцінювання розвитку загальноосвітнього навчального закладу і досвіду роботи експериментальних загальноосвітніх шкіл з проблеми дослідження. Зокрема автором розкрито й обґрунтовано макроструктуру (концептуальну основу, змістовий, організаційно-педагогічний і процесуальний компоненти) та мікроструктуру (підготовчий, первинне оцінювання, експертне оцінювання, вторинне оцінювання, аналітичний і заключний етапи) технології комплексного оцінювання інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу.

Технологію комплексного оцінювання інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу розроблено й обґрунтовано для педагогічних працівників навчальних закладів і установ освіти, методичних служб, науково-дослідних інститутів, обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти та педагогічних вищих навчальних закладів.

Очікуваними результатами застосування означеної технології у педагогічній практиці є підготовка педагогічних працівників до оцінювання інноваційних процесів та мотивація загальноосвітніх шкіл до керованого розвитку в умовах інноваційних змін.

Ключові слова: інноваційний розвиток, технологія комплексного оцінювання інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу, макроструктура і мікроструктура технології комплексного оцінювання, етапи комплексного оцінювання, рівні інноваційного розвитку загальноосвітньої школи.

Gorash K.

*PhD (pedagogical sciences), senior researcher,
senior researcher of the Innovations and
Education Development Strategies Department,
Institute of Pedagogy of the NAES of Ukraine,
Kyiv*

STRUCTURAL COMPONENTS OF THE TECHNOLOGY OF COMPLEX ASSESSMENT OF THE EDUCATIONAL INSTITUTION INNOVATIVE DEVELOPMENT

Summary. The article covers the structure of the technology of complex assessment of the educational institution innovative development, which was developed in correspondence with the results of the theoretical research on the technological bases of the process of evaluation of the educational institution development and the experience of the work of experimental secondary schools on the problem of study.

In particular, the author studied and specified the macrostructure (conceptual framework, contents, organizational and pedagogical as well as procedural components) and microstructure (preparatory, primary assessment, expert assessment, secondary assessment, analytical and final stages) technologies of the integrated assessment of the innovation development of an educational institution.

Technology of the comprehensive evaluation of the innovative educational institution was developed and justified for the teachers of educational institutions, teaching services, research institutes, regional institutes of postgraduate education and teaching in higher education.

The expected outcome of the abovementioned technologies implementation in teaching practice is to train teaching staff for the evaluation of innovative processes and the motivation of the secondary schools to assure development under innovative changes.

Keywords: *innovative development, technology of the integrated evaluation of innovative educational institution, macrostructure and microstructure of a comprehensive evaluation technology, comprehensive evaluation stages, the level of innovation development of the school.*

Постановка проблеми. Реформування української освітньої системи зумовлено її інтеграцією в європейській освітній простір. Цей процес супроводжується активним впровадженням освітніх інновацій у діяльність навчальних закладів з метою оновлення змісту, структури, методів і технологій освіти, що активізує інноваційну діяльність наукових і педагогічних колективів, творчих педагогічних об'єднань та окремих педагогів. Відтак ми можемо говорити про інноваційний етап розвитку освіти, зокрема про інноваційний розвиток її складової – системи загальної середньої освіти, до якої входять загальноосвітні навчальні заклади всіх типів і форм власності, навчально-виробничі комбінати, позашкільні заклади,

науково-методичні установи, органи управління системою загальної середньої освіти, професійно-технічні та вищі навчальні заклади I-II рівнів акредитації [4].

Інноваційний розвиток загальноосвітнього навчального закладу (далі – ЗНЗ) розглядається вченими як процес, що забезпечує якісні зміни школи та її перехід на новий якісний рівень через впровадження освітніх інновацій [7]. Як будь який процес, інноваційний розвиток ЗНЗ має характерні ознаки [3], відбувається за певних умов та потребує оцінювання – визначення рівнів інноваційного розвитку. Оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ може бути доцільним і результативним лише за умов чітко сформульованих цілей і завдань (для чого й як здійснюється оцінювання); визначення суб'єктів (хто оцінює) і об'єктів (що оцінюється) та розроблення й обґрунтування технології оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ (як, яким способом оцінювати). Отже, йдеться про потребу розроблення й обґрунтування технології комплексного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ (далі – технологія комплексного оцінювання), яка б дала змогу визначати реальний стан і рівень інноваційного розвитку конкретного навчального закладу з врахуванням особливостей його діяльності та виявленням проблем і перспектив розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми розвитку загальної середньої освіти і забезпечення якості інноваційних освітніх процесів залишаються актуальними у педагогічній науці та практиці.

Для нашого дослідження важливими є наукові праці, у яких визначено й описано закони перебігу інноваційних процесів в освіті, розкрито сутність педагогічних інновацій та інноваційної діяльності педагогічних працівників (К. Ангеловські, Л. Даниленко, В. Кремень, В. Паламарчук, В. Сластьонін, О. Попова, Н. Юсуфбекова та інші вчені); теоретичні розробки, у яких висвітлено психолого-педагогічні проблеми та обґрунтовано концептуальні

засади розвитку освітніх систем (В. Безпалько, І. Бех, Н. Бібік, В. Головінова, Т. Завгородня, В. Олійник й інші вчені); результати наукових розвідок, що дали змогу розкрити загальні тенденції, організаційно-педагогічні умови та особливості процесу інноваційного розвитку загальної середньої системи освіти й управління розвитком загальноосвітніх навчальних закладів (Л. Калініна, С. Ніколаєнко, О. Савченко й інші вчені).

У психолого-педагогічній літературі обґрунтовано актуальність і розкрито результати досліджень проблем якості освіти, освітнього моніторингу, педагогічної діагностики та вимірювання якісних характеристик об'єктів освітнього процесу (А. Біне, Г. Єльнікова, К. Інгенкамп, І. Підласий та інші вчені); розроблено й обґрунтовано моделі оцінювання педагогічних методик і технологій, описано результати їх застосування в міжнародній системі освіти (І. Лернер, О. Локшина, Т. Лукіна, Л. Одерій та інші вчені); розроблено теоретичне підґрунтя оцінювання знань учнів та психолого-педагогічні концепції контролю за якістю їх успішності (Ж.-М. Де Кетеле, Ж. Ландшеру, Ж. Мейєр та інші вчені).

Виклад основного матеріалу. Для оцінювання інноваційного розвитку навчальних закладів дослідниками визначено та обґрунтовано такі рівні інноваційного розвитку ЗНЗ: 1) *адаптивний* (формальне здійснення загальноосвітньою школою інноваційної діяльності; застосування освітніх інновацій на рівні адаптації до них; впровадження виключно тих інновацій, що мають нормативний (загальнообов'язковий) або рекомендаційний характер; педагогічний колектив немотивований до продукування інновацій); 2) *експериментально-апробаційний рівень* (передбачає впровадження освітніх інновацій, які перебувають у стадії експериментальної перевірки й апробації, пропонуються науковими установами і навчальними закладами вищого – продуктивного рівня інноваційного розвитку; педагогічний колектив таких ЗНЗ недостатньо вмотивований до інноваційної діяльності); 3) *пошуково-ініціативний рівень* (характеризується наявністю інноваційного

потенціалу в ЗНЗ; освітні інновації застосовуються свідомо і цілеспрямовано, націлені на вирішення конкретних проблем школи відповідно до розроблених стратегій її розвитку, які розкрито в Концепції та Програмі інноваційного розвитку ЗНЗ, але науково-методичне поширення інноваційного досвіду залишається презентаційним); 4) *продуктивний рівень* інноваційного розвитку ЗНЗ (передбачає стійку мотивацію педагогічного колективу школи до інноваційної діяльності; здатність педагогічних працівників продукувати освітні інновації, прогнозувати наслідки інноваційних процесів; плідну співпрацю ЗНЗ з науково-дослідними інститутами та організацію на їх базі підготовки і перепідготовки вчителів) [8].

У наукових джерелах розкрито поняття «технологія», «технологічний процес», описані результати застосування технологічного підходу в виробничій і гуманітарній сферах [1; 2]. Узагальнене визначення педагогічної технології подається у психолого-педагогічній літературі як «система, сукупність, спеціальний набір усіх засобів (форм, методів, прийомів навчання, виховних методів та методів контролю за навчанням учнів), які утворюють організаційно-методичний інструментарій педагогічного процесу з метою реалізації педагогічних цілей: особистісних і методологічних (В. Безпалько, М. Кларін, А. Кушнір, Б. Лихачов)» [9].

Теоретичне дослідження технологічних основ оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ дало змогу: 1) з'ясувати, що вченими активно вивчаються інноваційні процеси у загальній середній освіті та проблеми забезпечення якості освіти; 2) виявити особливості застосування технологічного підходу в освітній системі та в педагогічному оцінюванні; 3) визначити та охарактеризувати рівні інноваційного розвитку ЗНЗ; 4) виокремити і проаналізувати ключові поняття з проблеми дослідження, які є важливими у розробленні й обґрунтуванні структури технології комплексного оцінювання.

Формулювання мети статті. Мета статті полягає у розкритті структури технології комплексного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ, змісту її компонентів та етапів.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Технологію комплексного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ ми розуміємо як поетапне застосування системи методів, критеріїв, показників, заходів і процедур оцінювання, які дають змогу визначити рівень інноваційного розвитку навчального закладу (від адаптивного до продуктивного), виявити проблеми і перспективи його переходу на наступні рівні інноваційного розвитку та забезпечити прогнозування результатів інноваційних змін в освітньому середовищі [3].

Структурно технологія комплексного оцінювання є системою компонентів (макроструктура) та етапів (мікроструктура), яка, на нашу думку, дає змогу забезпечити цілісність і надійність процесу комплексного оцінювання інноваційного розвитку навчального закладу.

Макроструктура вміщує концептуальну основу, змістовий, організаційно-педагогічний і процесуальний компоненти, які забезпечують життєвий цикл технології від її створення до масового застосування у педагогічній практиці, перетворення в нову технологію або стандартизацію.

Концептуальний компонент технології комплексного оцінювання є опорною складовою для інших компонентів і розкриває закономірності (встановлені зв'язки між усіма елементами технології). Технологія комплексного оцінювання ґрунтується на наукових положеннях і підходах до оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ; її базову теоретичну основу складають: державні нормативно-правові документи і концептуальні положення розвитку освітньої системи, загальної середньої освіти; концепція інноваційного розвитку ЗНЗ; обґрунтована система критеріїв та інструментарію комплексного оцінювання розвитку ЗНЗ і нормативна документація навчального закладу (положення, накази, інструкції тощо). Цей

компонент технології комплексного оцінювання визначає її мету, конструктивні цілі та завдання; забезпечує науковий, методичний і нормативно-правовий супровід процесу оцінювання.

Змістовий компонент технології комплексного оцінювання розкриває зміст організаційно-педагогічного і процесуального компонентів, забезпечує змістовне наповнення поетапного комплексного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ. Змістовне наповнення оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ – це комплексна інформація про критерії, показники, методи, заходи, інструменти та процедури, що дають змогу одержати достовірні дані про реальний стан навчального закладу та визначити рівень його інноваційного розвитку.

Змістовий компонент визначає зміст заходів організації та розкриває сутність процедур комплексного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ.

Визначаючи третій, *організаційно-педагогічний компонент технології комплексного оцінювання*, ми виходили з того, що суб'єктами процесу комплексного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ можуть бути і педагогічні працівники (керівники навчальних закладів, вчителі, методисти), і науково-педагогічні працівники (співробітники науково-дослідних установ, викладачі обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти, педагогічних вищих навчальних закладів, які здійснюють керівництво науковими проектами на базі ЗНЗ), і батьки, і представники громадськості. У процесі комплексного оцінювання відбувається поєднання цільових функцій вищезгаданих суб'єктів, а отримана інформація про стан розвитку навчального закладу акумулюється, вивчається, узагальнюється (враховуються різні точки зору) і застосовується у діяльності ЗНЗ.

Організаційно-педагогічний компонент передбачає створення й організацію роботи творчих об'єднань педагогів, батьків учнів, представників громади, які б сприяли інноваційній діяльності школи;

забезпечили продукування освітніх інновацій і здійснення моніторингу їх упровадження в діяльність ЗНЗ.

Процесуальний компонент технології комплексного оцінювання забезпечує суб'єктивний зміст інструментарію комплексного оцінювання; визначає механізми і процедури оцінювання на кожному етапі технології; забезпечує точність, валідність та об'єктивність результатів процесу оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ.

Мікроструктуру технології комплексного оцінювання ми розуміємо як алгоритм, що забезпечує поетапне здійснення комплексного оцінювання з метою визначення рівня інноваційного розвитку ЗНЗ. Нами розроблено такі етапи технології комплексного оцінювання: підготовчий, первинне оцінювання, експертне оцінювання, вторинне оцінювання, аналітичний і заключний.

Підготовчий етап технології комплексного оцінювання є опорним в оцінюванні інноваційного розвитку ЗНЗ, оскільки його основна мета – це створення умов, що забезпечують об'єктивність цього процесу. Нами визначено такі умови: *організаційні* (мотивація адміністрації ЗНЗ і педагогічного колективу до участі в оцінюванні інноваційного розвитку школи; створення робочої групи суб'єктів комплексного оцінювання; розроблення плану реалізації Концепції комплексного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ; встановлення термінів та визначення засобів контролю на етапах комплексного оцінювання; *методичні* (визначення об'єктів комплексного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ; проведення для педагогічного колективу науково-методологічного семінару, навчального тренінгу для експертів з оцінювання інноваційного розвитку навчального закладу; розроблення методичної та нормативної шкільної документації з організації комплексного оцінювання (положення, програми, плани, накази тощо); *інформаційні* (ознайомлення суб'єктів комплексного оцінювання з

теоретичними положеннями і прикладами застосування технології комплексного оцінювання).

На підготовчому етапі технології комплексного оцінювання вивчаються можливості педагогічного колективу щодо проведення оцінювання навчального закладу; визначаються моделі робочої та експертної груп (за їх складом); на науково-методологічному семінарі проводиться відбір педагогічних працівників для їхньої подальшої підготовки як експертів комплексного оцінювання.

Наступний етап технології комплексного оцінювання – *первинне оцінювання* передбачає вивчення стану навчального закладу (об'єктів комплексного оцінювання) та попереднє визначення рівня його інноваційного розвитку. Метою цього етапу є діагностування освітнього середовища ЗНЗ (визначення й оцінювання умов для навчання і розвитку учнів); виявлення інноваційного педагогічного потенціалу і ресурсів для розвитку школи; встановлення проблем, що йому перешкоджають.

На етапі первинного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ застосовуються такі інструменти оцінювання, як критеріальна картка (система критеріїв і показників інноваційного розвитку ЗНЗ); анкети для учнів, вчителів, батьків; форми для вивчення шкільної документації.

На цьому етапі технології передбачено проведення таких заходів, як анкетування визначених груп респондентів, відвідування уроків, виховних заходів, батьківських зборів, засідань педагогічної та науково-методичної рад школи, індивідуальні співбесіди з учнями, вчителями, батьками.

Завданням для суб'єктів комплексного оцінювання інноваційного розвитку навчального закладу на етапі первинного оцінювання є виявлення кількісних показників, що визначають: особистісні досягнення респондентів – учнів (успіхи у навчанні, участь у виховних заходах, громадська та соціальна активність тощо) і вчителів (професійний рівень, громадська активність тощо); стан процесів (педагогічного процесу в цілому, навчально-

виховного, впровадження інновацій, соціалізації учнів тощо); різні види діяльності учнів, вчителів, адміністрації школи; стан шкільної методичної та нормативної документації (навчальні плани, авторські програми, методичні рекомендації, програми інноваційних проєктів тощо).

Інструментарій і процедури оцінювання, що застосовуються на цьому етапі технології комплексного оцінювання, дають змогу виявити тільки кількісні показники, наприклад, кількість учнів – переможців предметних олімпіад; кількість вчителів – авторів інноваційних розробок або методичних рекомендацій; наявність і кількість документів про організацію і проведення інноваційної діяльності тощо.

Кількісні показники, на нашу думку, є необхідними в процесі оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ, але не повною мірою забезпечують визначення реального стану та рівня інноваційного розвитку школи. Оскільки кожний навчальний заклад є відкритою соціальною системою, неповторним «живим організмом», невід’ємними елементами якого є явища і процеси в освітньому середовищі, що потребують якісних характеристик (оцінки), то в дослідженні важливо не тільки зафіксувати кількісні результати, а й підтвердити (або спростувати) їх методом експертного оцінювання.

Етап експертного оцінювання технології розглядається нами як процес дослідження освітнього середовища навчального закладу методами спостереження і опитування, який здійснюється групою спеціально підготовлених експертів з метою розроблення експертних висновків (експертних оцінок) про стан і рівень інноваційного розвитку ЗНЗ.

Експертні групи можуть формуватись за різними моделями, наприклад: внутрішня педагогічна експертиза; зовнішня педагогічна експертиза; внутрішня адміністративна експертиза; зовнішня адміністративна експертиза; науково-педагогічна експертиза; громадська експертиза; комплексна експертиза.

На нашу думку, модель «комплексна експертиза» дасть змогу забезпечити більш об'єктивні результати оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ тому, що до групи експертів обов'язково долучаються представники педагогічного колективу, наукові співробітники, батьки учнів; за потребою методисти районних (міських) методичних кабінетів, обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти та представники громади, які є компетентними в освітній галузі; мають аналітичні здібності та практичний досвід оцінювання педагогічних об'єктів, явищ і процесів; здатні сформулювати експертні висновки та рекомендації для прийняття управлінських рішень у подальшому функціонуванні ЗНЗ.

На цьому етапі здійснюється експертне оцінювання розвитку школи як системи ефективного використання ресурсів для особистісного розвитку учнів і вчителів, збереження їхнього здоров'я і забезпечення комфортності всіх суб'єктів освітнього процесу. Для проведення експертного оцінювання застосовуються форми експертного оцінювання об'єктів і суб'єктів інноваційного розвитку ЗНЗ, форми для самооцінювання особистісного розвитку (для учнів і вчителів).

Наступний *етап технології комплексного оцінювання* – *вторинне оцінювання*, передбачає кількісне вимірювання якості інноваційного розвитку ЗНЗ засобами кваліметрії з використанням стандартизованих і уніфікованих методів та інструментів комплексного оцінювання. Метою цього етапу технології комплексного оцінювання є повторне дослідження стану і встановлення рівня інноваційного розвитку навчального закладу за кількісними та якісними показниками на основі кваліметричного підходу.

На етапі вторинного оцінювання технології застосовуються такі інструменти: критеріальна карта, анкети для учнів, учителів і батьків, форми для вивчення внутрішньої шкільної документації; форми експертного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ, форми для самооцінювання особистісного розвитку (учнів, учителів), форми для визначення рівня

комфортності навчання і педагогічної діяльності респондентів; повторно проводиться комплексна експертиза, – усі ці інструменти дають змогу підтвердити (або заперечити) стан і рівень інноваційного розвитку ЗНЗ, який було встановлено за результатами первинного й експертного оцінювання.

За підсумками вторинного оцінювання технології експерти одержують чималі обсяги різного роду інформації (статистичні дані, експертні судження, висновки), яка потребує аналізу й узагальнення для подальшого її застосування в прогнозуванні інноваційного розвитку ЗНЗ, формулюванні його стратегічних цілей і завдань. Отже, наступним етапом технології комплексного оцінювання є *аналітичний етап*, який передбачає системний і порівняльний види аналізу результатів комплексного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ.

Застосування системного аналізу одержаної інформації про стан і рівень інноваційного розвитку ЗНЗ дає змогу: 1) розглядати об'єкт комплексного оцінювання (процес інноваційного розвитку ЗНЗ) як певну систему взаємопов'язаних компонентів (освітнє середовище школи, педагогічно-організаційні, соціальні умови, зовнішні та внутрішні чинники); педагогічні процеси (навчання, виховання і розвиток учнів), різні види діяльності вчителів і учнів (навчальна, виховна, інноваційна, науково-дослідницька, навчально-дослідницька тощо); 2) на основі вивчення одержаних даних на етапах первинного, експертного та вторинного оцінювання (інформації про реальний стан і рівень інноваційного розвитку школи) зробити висновки про якість цього процесу та окремих його складових; 3) з'ясувати причини реальних проблем розвитку ЗНЗ та розробити варіанти конструктивних рішень для їх усунення.

Порівняльний аналіз передбачає співставлення результатів комплексного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ, які були одержані на попередніх етапах технології з метою їх уточнення та формулювання узагальнених висновків про стан і рівень інноваційного розвитку школи.

Аналітичний етап технології комплексного оцінювання забезпечує: 1) визначення тенденцій і особливостей процесу інноваційного розвитку ЗНЗ (порівняння зафіксованих результатів оцінювання стану школи через встановлені часові періоди та визначення динаміки змін); 2) порівняння якісних показників інноваційного розвитку ЗНЗ, які одержано на етапах експертного і вторинного оцінювання; 3) порівняння кількісних показників первинного і вторинного етапів комплексного оцінювання; 4) співставлення кількісних і якісних показників комплексного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ (кваліметрична модель оцінювання); 5) виявлення відхилень у результатах комплексного оцінювання та встановлення їх причин.

Отже, на основі висновків етапу вторинного оцінювання суб'єкти комплексного оцінювання мають можливість спрогнозувати (передбачити, розрахувати) динаміку інноваційного розвитку навчального закладу, позитивні та негативні зміни і наслідки інноваційної діяльності, що дасть змогу розробити пропозиції, плани дій і систему заходів для конкретного ЗНЗ щодо його подальшого розвитку.

Справдження прогнозів інноваційного розвитку ЗНЗ залежить від усвідомлення учасниками цього процесу стратегічної мети і завдань ЗНЗ; їхньої готовності до навчання і професійної діяльності в умовах інноваційних змін, тому на наступному – *заключному етапі технології комплексного оцінювання* проводиться узагальнення і презентація результатів комплексного оцінювання інноваційного розвитку школи.

На цьому етапі технології суб'єктами оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ здійснюється узагальнення матеріалів дослідження про стан і рівень його інноваційного розвитку (створення баз та електронного банку даних); розроблення звітної документації (індивідуальні звіти експертів, науковий звіт за результатами дослідження, заключний звіт) і презентаційних матеріалів (мультимедійна презентації, дайджести тощо).

Заключний етап технології комплексного оцінювання передбачає проведення тематичних заходів: педагогічна рада, семінари для педагогічних працівників ЗНЗ та конференція для освітян міста (району). Ознайомлення педагогічного колективу, батьків і представників громади з результатами (експертними висновками і прогнозами інноваційного розвитку школи) дасть змогу мотивувати вчителів до інноваційної діяльності, а батьків і громадських діячів – до активної участі в житті школи (залучення громадських діячів до виховних заходів, інвестування інноваційних освітніх проєктів).

Слід зазначити, що визначені й обґрунтовані етапи технології комплексного оцінювання є алгоритмом, який має наукову основу (концептуальний компонент) і змістовне, організаційне та процесуальне забезпечення (відповідно – змістовий, організаційно-педагогічний і процесуальний компоненти макроструктури технології).

Висновки. Структурні складові технології комплексного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ (макроструктуру і мікроструктуру) розроблено й обґрунтовано на основі теоретичного дослідження технологічних основ оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ (застосування технологічного підходу в освітній системі, дослідження ключових понять з проблеми дослідження та особливостей процесу інноваційного розвитку навчальних закладів загальної середньої освіти).

Макроструктуру технології комплексного оцінювання утворюють компоненти (концептуальна основа, змістовий, організаційно-педагогічний і процесуальний), які забезпечують її результативність на етапах комплексного оцінювання (підготовчому, первинному оцінюванні, експертному оцінюванні, вторинному оцінюванні, аналітичному і заключному), що складають мікроструктуру означеної технології.

Застосування технології комплексного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ у педагогічній практиці забезпечить: 1) об'єктивне

встановлення рівня інноваційного розвитку навчального закладу; 2) виявлення перспектив, і проблем його розвитку; 3) визначення пріоритетних напрямів роботи ЗНЗ та умов ефективного навчання і виховання учнів; 4) формування інноваційного педагогічного потенціалу; 5) системне впровадження освітніх інновацій, що сприятиме підвищенню якості освітньої діяльності ЗНЗ та його конкурентоспроможності в умовах інноваційних змін освітньої системи.

Перспективи подальших розвідок. Перспективними вважаємо дослідження проблем оцінювання і прогнозування результативності інноваційних процесів у системі освіти, зокрема розроблення спеціальних методик, технологій і сучасних методів прогностичного моделювання результатів інноваційної діяльності навчальних закладів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Большой экономический словарь [Электронный ресурс] Словари и энциклопедии на Академике. – Режим доступа: http://big_economic_dictionary.academic.ru/10037/ОЦЕНИВАНИЕ – Назва з екрана.
2. Глобалистика: Энциклопедия / Гл. ред. И. И. Мазур, А. Н. Чумаков. – М.: Радуга, 2003. – 1328 с.
3. Гораш К. В. Технологічні основи оцінювання інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу / К. В. Гораш // Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент: збірник наукових праць. / Ред. кол. : В. Ф. Орлов (голова) – Вип. 9 – К. : Вид-во ТОВ «ТОНАР», 2014. – С. 184 – 199.
4. Закон України «Про загальну середню освіту» // Законодавчі акти з питань освіти / Верховна Рада України. Комітет з питань освіти і науки: офіц. вид. – К. : Парламентське вид - во, 2004. – С. 53 – 72.

5. Касьянова О.М. Педагогічна експертиза розвитку загальної середньої освіти регіону: теорія і практика [Текст]: монографія / О. М. Касьянова. – Харків, 2012. – 445 с.

6. Методика і технології оцінювання діяльності загальноосвітнього навчального закладу: посібник / ав.: Ляшенко О. І., Лукіна Т. О., Булах І. Є., Мруга М. Р. – К.: Педагогічна думка, 2012.– 160 с.

7. Організаційно-педагогічні засади інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу : монографія / [Г. Д. Щекатунова, В. В. Тесленко, К. В. Гораш, А. Д. Цимбалару та ін.] ; за наук. ред. Г. Д. Щекатунової, – К. : Педагогічна думка, 2013. – 264 с.

8. Пузіков Д. О., Гораш К. В. Оцінювання інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу: особливості та умови організації / Д. О. Пузіков, К. В. Гораш // Рідна школа. – 2015. – № 1 - 2 (1021-1022). – С. 7 – 12.

9. Селевко Г.К. Энциклопедия образовательных технологий: в 2 т. – Т.1. / Г. К. Селевко. – М. : НИИ школьных технологий, 2006. – 816 с.

Матеріали подано в авторській редакції